

Nr: 5.

*Działo się w Warszawie w Pałacu Rządowym
dnia piątego Października, Tysiąc Ośmset
Dziesiątego Roku.*

SĄD KASSACYJNY

XIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz
wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora
w Sprawie

Prefekta Departamentu Płockiego w Imieniu Skarbu Publicznego, czyniącego rekurs do Kassacyi przez Mecenasa Kiedrzyńskiego, naprzeciw Józefowi Wawrzeńcowi Hrabi Krasieńskiemu w Warszawie zamieszkałemu.

Maiąc sobie uczyniony wniosek przez Mecenasa Strony rekur-
sującej:

że wyrok Trybunału pierwszej Instancyi Departamentu Płockiego w dniu dwudziestym drugim Lutego roku bieżącego, między wyżej rzezonemi Stronami wydany, a przez nie założenie w czasie przepisany ap-
pellacyi zamieniony w wyrok prawomocny, zapadł
wbrew wyraźnemu Prawu.

żądającego zatém

izby wspomniony Wyrok skassowanym został.

Sąd Kassacyjny

Zapatrzywszy się na Artykuł 9. Organizacyi Sądu Kassacyjnego, według którego

„nie jest wolno udawać się do Kassacyi, iak tylko przeciw Wyrokom, które mocą ostateczney Instancyi rzecz roztrzygaia.

Skargę Mecenasza Kiedrzyńskiego za Prefekta Departamentu Płockiego w dniu dwudziestym pierwszym Sierpnia roku bieżącego podaną, za niemogącą być przyjętą do Instrukcyi uznane — mocą niniejszey Rezolucyi.

(podpisano) STA: POTOCKI Prezes,

(L. S.)

Osiński Pisarz.

Wydrukować
FELIX LUBIENSKI
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem

Antoni Joneman

(L. S.) Sekretarz Jenerałny
Ministerij Sprawiedliwości.

Nr: 6.

*Działo się w Warszawie, w Pałacu Rządowym
na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassa-
cyinego, dnia dziewiętnastego Października,
Tysiąc Ośmset Dziesiątego Roku.*

S A D K A S S A C Y I N Y

XIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi,
oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora;

w Sprawie

Urodzoney Katarzyny z Chłapowskich, Urodzonego Wincen-
tego Prusimskiego Małżonki, w dobrach Sędziny, w Powiecie i
Departamencie Poznańskim mieszkanię mającey, tudzież Wielmo-
żney Rozalii z Chłapowskich, Wielmożnego Wawrzeńca Barona
d'Engestroem Kanclerza Królestwa Szwedzkiego małżonki, w Szto-
kolmie w Szwecyi zamieszkałej, sióstr między sobą rodzonych, po-

zwanych w pierwszej i drugiej Instancyi, teraz zaś rekurs do Kassacyi czyniących przez Urodzonego Jana Zwierzchowskiego Mecenasa przy Sądzie Kassacyinym ręcznym pełnomocnictwem umocowanego,— naprzeciw— Urodzonemu Felixowi Chłapowskiemu Kanonikowi Poznańskiemu powódek rodzonemu bratu, w Poznaniu mieszkającemu;

„ Maiąc sobie uczyniony wniosek przez Mecenasa imieniem
 „ strony skarżący: iż wyrok Sądu Appellacyjnego Xię-
 „ stwa Warszawskiego, w Wydziale pierwszym dnia
 „ dwudziestego pierwszego i następnych Miesiąca
 „ Czerwca, i Lipca Roku bieżącego, między wyżej
 „ rzezonemi stronami, przed rozsądzeniem głównego
 „ przedmiotu wydany, nakazujący Urodzoney Prusim-
 „ skiey komportacją papierów, o których inkwizycy-
 „ dawniey w Sprawie tej wyprowadzona wzmianka
 „ uczyniła, zapadł względem rzeczy niezadanych; cze-
 „ go dowodzić usiłuje zapozwem ze strony Urodzone-
 „ go Felixa Xiędza Chłapowskiego do Sądu Appellacyj-
 „ nego wydanym, w którym powód nie domagał się
 „ komportacyi żadnych dokumentów, a Sąd one za-
 „ wyrokował; „

żądającego zatym

„ iżby stosownie do Artykułu 10 pod liczbą 3 organizacyi Sądu Kas-
 „ sacyjnego wyrok zaskarżony skassowanym, i Spra-
 „ wa sama pod rozpoznanie innych Sędziów odesła-
 „ została;

Sąd Kassacyiny

rozważając tak samą skargę, iako też załączony do niej Wyrok, zapozew, uznaje, iż w punkcie, który Mecenas strony rekursującej przytoczył, żadne uchybienie w zaskarżonym wyroku nie nastąpiło.

Gdy bowiem słowa są następujące zapozwu:

„ ażeby summy przez pozwane od niegdy Wielmożne
 „ go Jana Chłapowskiego oycy pozwanym, i powodem
 „ wzięte, tudzież z niedopłacenia dóbr szacunku pocho-
 „ dzące, z prowizyami od śmierci Oycy, to jest oc

„ dnia 13. Sierpnia 1798. Roku do massy majątku tegoż niegdy Wielmożnego Jana Chłapowskiego za wykonaniem przysięgi na ilość wziętych, powrócone zostały ; „

wyrok zaś zaskarżony stanowi:

„ Przeto Sąd Appellacyjny pragnąc podług możliwości wysledzić rzeczywistość prawdy, zawiesiwszy zarezolwowanie wyroków zeszytej Regencyi Poznańskiej obudwóch Senatów, potrzebne bydz nadewszystko złożenie w Sądzie swym papierów, o których Inkwizycya ślad uczyniła uznać, i te, tudzież wszelkieinne sprawę tę wyjaśnić mogące pod przysięgą przez Urodzonych Prusimskich małżonków wykonać się mianą komportować nakazuje ; „

Ztego porównania, zastanowiwszy się nad celem niniejszego processu, gdzie rzecz szła o komportowanie summ do massy majątku oyczystego, co koniecznie wymagało komportacyi dowodów ilość tychże summ wyjaśniających, widocznie się okazuje, iż Sąd nie stanowił względem rzeczy nie żądanych, lecz chcąc sędzić o obowiązku żadanego zwrotu, użył śródka, iaki do wysledzenia prawdy uznał za naystosowniejszy, iaki mu żadnym wyraźnym Prawa przepisem nie był wzbronionym; owszem Artykuł 254. Kodexu postępowania Sądowego Cywilnego dozwalałacy Trybunałom:

„ nakazywać z Urzędu dochodzenie czynów zdających się być stanowiącemi, „

Artykuł 470. który

„ przepisy ustanowione dla Trybunałów do Sądów Appellacyjnych rozciąga ; „

wyraźnie do takowego wyrokowania Sąd Appellacyjny upoważniały.

Sąd zatém Kassacyjny

na mocy powyższego wywodu zgodnego z Raportem Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wnioskami Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, skargę strony na początku wymienioney, przez

Mecenasa Zwierzchowskiego, w dniu czwartym Sierpnia roku bieżącego zanieśioną, za nie mogącą być przyjętą do Instrukcyi uznającą mocą niniejszey Rezolucyi.

(podpisano) STA: POTOCKI P. S. K.
(L. S.)

Wydrukować
FELIX ŁUBIENSKI
Minister Sprawiedliwości.

L. Osieński Pisarz.

Zgodno z Oryginałem

Antoni Joneman

(L. S.) Sekretarz Jenerálny
Ministerii Sprawiedliwości.

Nr. 7.

*Działo się w Warszawie w Pałacu Rządowym
na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyjnego dnia dziewiętnastego Października,
Tysiąc Ośmset Dziesiątego Roku.*

SĄD KASSACYJNY

XIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora,
w Sprawie

Michała Xiążęcia Radziwiłła Woiewody Wileńskiego, w Warszawie w domu własnym przy ulicy Przechodnia zwany, pod liczbą 953 zamieszkanie mającego, początkowo pozwanego, Powoda i Pozwanego w ostatniej Instancyi, teraz zaś rekurs do Kassacyi czyniącego przez Ur. Kozłowskiego Mecenasa przy Sądzie Kassacyjnym — naprzeciw —

Marcie z Ciechnickich niegdy Xiążęcia Dominika Radziwiłła, Krayczyca Litewskiego, pozostałej małżonce wdowie, w imieniu córek swych Maryi i Anny Xieźniczek Radziwiłłownów w małżeństwie z Xiążęciem Dominikiem Radziwiłłem spłodzonych czyniącey, w Warszawie przy ulicy Nowy Swiat pod liczbą 1245 mieszkaiącey; tudzież Stanisławowi Hrabi Soltykowi, tymże Maryi i Annie Xieźniczkom urzędownie przydanemu Opiekunowi w Warszawie w domu własnym przy ulicy Podwale pod liczbą 477 zamieszkałemu; niemniey Janowi Zwierzchowskiemu, Mecenasowi przy Sądzie Kassacyinym, iako Kuratorowi ad lites, przez szczególną rezolucyą Trybunału Cywilnego pierwszey Instancyi Departamentu Warszawskiego dnia siedmiunastego Grudnia roku zeszłego przydanemu, w Warszawie przy ulicy Zakroczymskiej, pod liczbą 1831 mieszkaiącemu.

Wnosi strona rekursuiąca:

„Jakoby Wyrok Sądu Appellacyinego Xieństwa Warszawskiego w dniu piętnastym i następnych miesiąca Stycznia roku bieżącego, między rzezonemi stronami wydany, potwierdzaiący Wyroki zeszłego Rządu Regencyi Warszawskiej pierwszego i drugiego Senatu w dniach 19 Marca roku 1805 i 17 Stycznia 1806 r. przez które czwarta część dóbr Brwinowa i Kopytowa, w Departamencie Warszawskim Powiecie Błońskim leżących, na rzecz Maryi i Anny Xieźniczek Radziwiłłownów przysadzona została, zapadł wbrew wyraźnemu Prawu i formalnościom, czego taż strona rekursuiąca dowodzić usiłuje w trzech następuiących punktach:

Nayprzod: w nielegitymacyi Opiekuna i Kuratora strony przeciwney twierdząc, iż gdy Dominik Xiąże Radziwiłł mieszkał w Litwie, i tam życie dokonał, gdy Rząd Rosyjski postanowił tamże opiekę, opieka ta podług Praw Pruskich, podług iakich proces ten rozpoczętym został, iako konstytuowana in foro haereditatis, sama iedna miała moc prowadzenia processu, w czym odwołuie się do Cze: II. Tyt: 18, §§. 56, 58, 81, 71, 72 i 85, Prawa powszechnego Pruskiego; oświadcza niemniey, iż według Kodexu NAPOLEONA taż legitymacya Opiekuna nie iest dostateczną, wbrew bowiem Artykułowi 464 powodztwo od Rađy familyney upoważnione nie było. Powtóre: w uchybieniu wyraźnemu reskryptowi Kancelerza Pruskie-

go, nakazującemu za rządu zeszłego wstrzymać rozsądzenie tej sprawy in revisorio, dopókiy druga podobna, tocząca się w Regencyi Kaliskiej, in appellatorio rozsądzoną nie była.

Potrzenie: nakoniec w sprzeczności samego z sobą zaskarżonego Wyroku, gdy w Komparycyi Sąd rozkazał eliminować rekursującego iako Dziedzica Dóbr Brwinowa i Kopytowa, chociaż w samym Wyroku czwartą tylko część tychże Dóbr skarżącym przysądził;

Żąda zatym strona rekursująca, iżby z tych przytoczonych powodów, Wyrok wspomniony Sądu Appellacyjnego skassowanym, i sprawa pod rozpoznanie innego Wydziału odesłana została.

Sąd Kassacyjny

Rozważając tak Skargę, iak Wyrok zaskarżony, i porównywiąc z niemi przytoczone Prawa, które strona zgwałconemi bydz mieni uznaje, iż żadna z trzech zasad rekursu nie udowodnia uchybienia w zaskarżonym wyroku.

A nayprzód co do nielegitymacyi Opiekuna i Kuratora strony przeciwney, gdy odwołujący się nie udowodnił faktów, na których swój wniosek opiera, daley, gdy Prawo Pruskie w §. 84, Tytule 18 Części II. przepisywało prawidła wzajemnego postępowania względem cudzoziemców, powód zaś nie udowodnił jednostayności przepisów Rossyiskich z przepisami Pruskiemi, ani wzajemnie pomiędzy temi obydwoma Rządami zabezpieczonych w tej mierze stosunków, a tak nie udowodnił przeciwnego postępowania Sądów Pruskich w konstytuowaniu opieki, w ostatniej zaś konsekwencyi nie udowodnił przeciwnego postępowania Sądu Appellacyjnego, w przyznaniu legitymacyi z opieki w kraiu postanowionej;

Gdy nadto matka małoletnich Xiężniczek sama czyni, i ta podług Artykułu 390 Kodexu NAPOLEONA ipso jure jest Opiekunką, gdy wreszcie przytoczony przez stronę rekursującą Art. 464 Kodexu NAPOLEONA nie mógł tamować rozpoczętego w należytey formie za zeszłego rządu processu; przeto zarzut przeciwko legitymacyi strony powodowej, tym mniej tu uważanym bydz może, ile że służyćby tylko mógł małoletnim, nie zaś stronie przeciwney.

Co do drugiego, Reskrypt Kanclerza Pruskiego nie może bydz uważanym, ani za prawo, ani za normę postępowania, któreyby się teraz, iako w sprawie dawney Sądownictwo Xięstwa Warszawskie-

go konstytucyjno-niepodległe trzymać obowiązane było, należy on bowiem tylko do dyspozycji na szczególny przypadek wydanych, i powagi prawa mieć nie mogących.

Naostatek, zarzucona sprzeczność zaskarżonego Wyroku z samym sobą, iak z iedney strony, gdyby się w nim znajdowała, nie byłaby powodem do kassacyi, lecz do restytucyi; tak z drugiej, taż sprzeczność uważana byź tylko może co do dyspozycji Wyroku, a ztąd niepodobieństwo wykonania onego, nie zaś co do kwalifikowania się osób spór wiodących przy zapisaniu ich stawienictwa.

Sąd zatém Kassacyiny

Na mocy powyższego Wywodu zgodnego z Raportem Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wnioskami Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora,

Skargę strony rekursującej na początku wymienionej, przez Mecenas Kozłowskiego w dniu trzydziestym pierwszym Sierpnia r. b. podaną za nie mogącą byź przyjętą do Instrukcyi uznać mocą niniejszej rezolucyi.

(podpisano) STA: POTOCKI P. S. K.

(L. S.)

Osiński Pisarz.

Wydrukować

FELIX LUBIENSKI

Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem

Antoni Joneman

(L. S.) Sekretarz Jeneralny

Ministerii Sprawiedliwości.

Nr. 8.

Działo się w Warszawie w Pałacu Rządowym na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyinego dnia drugiego Listopada, Tysiąc Ośmset Dziesiątego Roku.

SĄD KASSACYINY

MIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora;

w Spra-

w Sprawie

Prefekta Departamentu Płockiego, w imieniu Skarbu czyniącego rekurs do Kassacyi, przez Mecenasa Kozłowskiego — naprzeciw — Wiktorowi Lempickiemu, w dobrach Swierzewie Powiecie Pultuskim Departamencie Płockim zamieszkałemu,

maiąc sobie uczyniony wniosek przez Mecenasa rekursującego:

„ iż wyrok Sądu Appellacyjnego Xięstwa Warszawskiego w Wydziale drugim, na dniu dwudziestym czwartym Maia roku bieżącego między wyżej rzezonemi stronami wydany, uwalniający Wiktora Lempickiego od obowiązku wypłacenia podatku ze wsi Zabieżyn i miasta Nasielska, zaległego z roku 1807/8, kiedy tenże Wiktor Lempicki wspomniane dobra od Stanisława Hrabi Damskiego trzymał w possessyi dzierżawney, zapadł bez zachowania poprzedzających formalności, i wbrew wyraźnemu prawu

żądającego zatém

„ iżby wspomniany wyrok skassowanym, i sprawa pod rozpoznanie innych Sędziów odesłana została;

zważywszy

tak samą skargę, iak zaskarżony wyrok, i porównywiąc z niemi formalności, i prawa które strona zgwałconemi bydz mieni, przytoczone powody rekursu zamiedostateczne uznać.

Twierdzi Strona skarżąca,

Nayprzód: „ że wyżej wspomniany wyrok Appellacyjny zapadł bez zachowania formalności przepisanej wyrokiem Królewskim dnia siódmego Lutego, tysiąc ośmset dziewiątego roku w Warszawie wydanym, to iest, że proces wytoczony został bez poprzedniczego udania się do Rady Prefekturalney; „

Powtóre: „ że wyrok tenże sprzeciwia się wyraźnym rozrządzeniom powszechnego prawa krajowego rządu zeszłego, w §. 78 tyt: XIV. części II., tudzież w §§. 292 i 293, tyt: XXI. części I. obiętym. „

Co do pierwszego; rozporządzenie w pomienionym wyroku Królewskim siódmego Lutego, tysiąc ośmset dziewiątego roku w §. 26 pod literą g mówi wyraźnie:

„ Spory pochodzące z własności krajowych, które rząd tytuło własności prywatney posiada, a które pod rozpoznanie

Sądów Cywilnych podpadaia, powinny bydz wprzódy na dni trzydzieści do Rady Prefekturalney podawanemi, nim pozwy wydawanemi bydz mogą, a to iedynie końcem uwiadomienia Rady Prefekturalney o mającey się rozpocząć sprawie: po upłynieniu czasu tego, wolno będzie stronom, nie czekaiąc dłużej, wydać pozwy do Sądu Cywilnego.

Wyrazy te nadto są iasne, aby ie stosować można do niniejszey sprawy, gdzie w żadnym względzie nie masz mowy o własności krajowej, któraby Rząd *titulo własności prywatney* posiadał.

Prócz tego, gdyby nawet obowiązek uwiadomienia Rady Prefekturalney o mającym się zacząć processie mógł bydz do niniejszey sprawy stosowanym, tedy nie stanowilby ieszcze powodu rekursu do Kassacyi, bo Organizacya Sądu Kassacyjnego w Artykule 10 pod liczbą 2 uchybienie przeciwko takim tylko formalnościom za powód do Kassacyi uznać, które są pod nieważnością nakazane.

Cò do drugiego powodu rekursu; ten sam z siebie upada, gdy prawa Rządu zeszłego, które strona skarżąca iakoby zgwałcone przytacza, nie mogą mieć mieysca w niniejszey sprawie, nie pochodzący z kontraktu do którego strona rekursująca w §§. 292 i 295 tyt: XXI. części I. stosuje, lecz z czynu pod nowym prawem zdarzonego.

Na mocy zatém powyższego wywodu, zgodnego z Rapportem Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wnioskami Królewskiego Prokuratora;

Sąd Kassacyjny

Skargę na początku wymienioną, przez Mecenasą Kozłowskięgo w dniu 31 Sierpnia r. b. podaną, za niemogącą bydz przyjętą do Instrukcyi uznać — mocą niniejszey Rezolucyi.

(podpisano) STA: POTOCKI P. S. K.

(L. S.)

Osiński Pisarz.

Wydrukować
FELIX LUBIENSKI
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem

Antoni Joneman
(L. S.) Sekretarz Jeneralny
Ministerii Sprawiedliwości.